

HYVINVOINTIKERTOMUS VUOSITTAINEN RAPORTTI 2022

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.....	5
Talous ja elinvoima.....	5
Talous.....	5
Väestö.....	8
Työllisyys	9
Väestön hyvinvointi – lapset, nuoret, työikäiset, ikäihmiset	11
Peruskoulujen terveydenedistämisaktiivisuus	11
Move-mittaustulokset	12
Huumeiden käyttö – jätevesitutkimus	13
Kunnan palvelut	14
Terveystta edistävä liikunta	14
Palvelutyytyväisyyskysely.....	15
2 Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi.....	15

Johdanto

Kunnan lakisäätöisenä tehtävänä on asukkaidensa hyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan kaikissa kaupungin palveluissa. Terveystieteidenhuoltolaki (1326/2010; 12 §) velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan valtuustolle vuosittaisissa hyvinvointikertomuksissa, joiden lisäksi valtuustolle valmistellaan kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi, 10.10.2022 § 455, Kokkolan kaupungin hyvinvointisuunnitelman vuosille 2022 - 2025. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet nousevat kaupunkistrategiasta 2022–2025. Tavoitteet on ryhmitelty elämyksellisyyden, lapsiystävällisyyden, kestävä kehityksen ja toimivien työmarkkinoiden kokonaisuuksiksi. Hyvinvointialue Soiten hyvinvointisuunnitelmaan pohjautuen on teemoiksi nostettu: terveelliset elintavat, turvallisuuden edistäminen, mielenterveyden edistäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvointi. Edellä mainittujen lisäksi teemoiksi on valittu osallisuuden edistäminen ja yleinen hyvinvoinnin lisääminen.

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteissä kiinnitetään huomiota asukkaiden hyvinvointiin liittyviin huolenaiheisiin. Toimenpiteillä on yhteys myös strategisen johtamisen työkalu Targetoriin kirjattujen toimenpiteiden kanssa. Jokaiselle toimenpiteelle on nimetty vastuutaho sekä toimenpiteen toteutumisen seurantatapa, jotta toimenpiteiden toteutumista voidaan seurata vuositason. Vuosittaisessa tarkastelussa on myös mahdollista lisätä uusia toimenpiteitä mukaan ja vastaavasti poistaa toteutuneita, valmiiksi saatuja toimenpiteitä.

Kokkolan kaupungin hyvinvointityöryhmä vastaa vuosittaisen hyvinvointikertomuksen valmistelusta ja laadinnasta. Hyvinvointityöryhmä on kaupunginjohtajan nimeämä poikkihallinnollinen työryhmä, jonka kokoonpano on ollut vuonna 2022 seuraava:

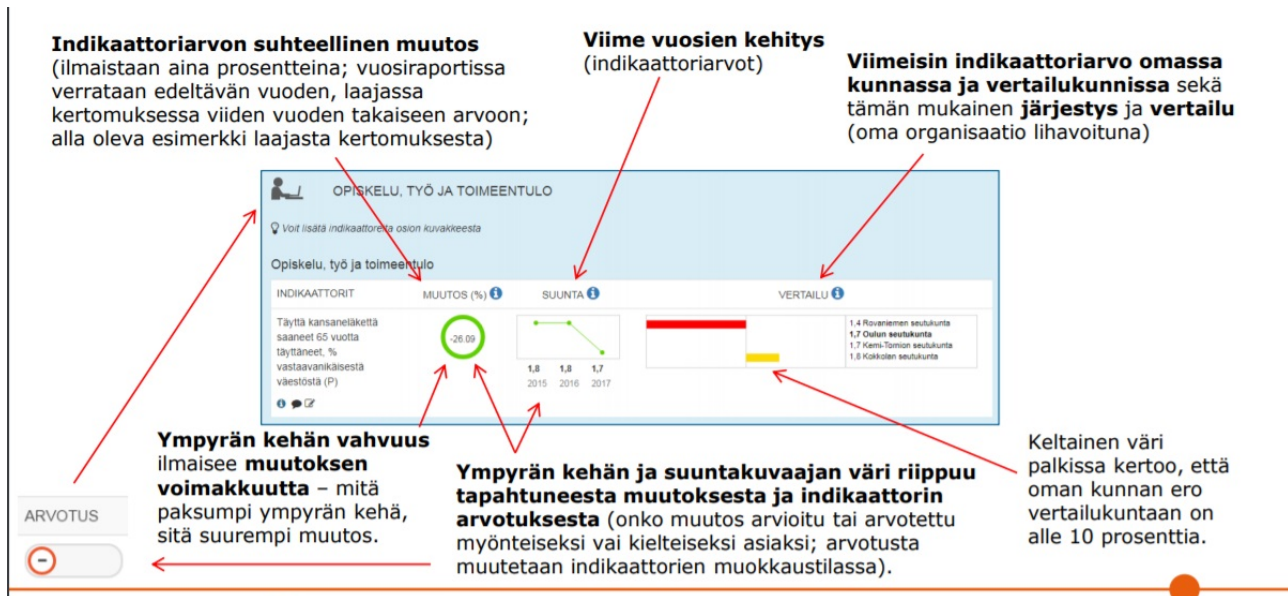
- Djupsund Ronnie (pj), ruotsinkielisten opetuspalveluiden johtaja
- Kauppi Sanna (siht.), hyvinvointikoordinaattori
- Isosaari Piia, strategiapäällikkö
- Cainberg Päivi, yleiskaava-arkkitehti
- Harju Jukka, liikenneinsinööri
- Järvenpää Jussi, kehittämisspäällikkö
- Fraktman Pia, nuorisotoimenjohtaja
- Kytölaakso Kai, varhaiskasvatustoimenjohtaja
- Levijoki Sanna-Mari, työllisyyspäällikkö
- Nyqvist Lotta, liikuntatoimenjohtaja
- Purontaus Sampo, kulttuuritoimenjohtaja
- Tornikoski Mikko, talousjohtaja
- Sangi Sini, kaupunginpuutarhuri
- Sarkkinen Mika, kehittämisspäällikkö, sivistys
- Vuorinen Titta, markkinointi- ja viestintäkoordinaattori
- Nevalainen Henri, kehittämissuunnittelija (hyte), Soite
- Vehmanen Miisa, nuorisovaltuusto
- Sesay Roseline, nuorisovaltuusto

Hyvinvointityötä on koordinoanut hyvinvointikoordinaattori Sanna Kauppi. Hyvinvointityöryhmä on kokoontunut säännöllisesti 8 kertaa vuoden 2022 aikana.

Hyvinvointikertomus, vuosittainen raportti 2022 on koostettu tammi-maaliskuussa 2023 ja siinä on hyödynnetty mahdollisimman laajasti saatavilla ollutta hyvinvointitietoa ja hyvinvointi-indikaattoreita. Huomattavaa on, että vuotta -22 koskeva tilastotieto päivittyy hitaasti vuoden -23 aikana. Osa tiedoista saadaan jo helmi-maaliskuussa, kun taas osa päivittyy vasta myöhemmin vuoden aikana. Tietojen julkaisuaikataulut tuovat hyvinvointikertomukseen ajallista vaihtelua ja tavoitteena onkin ollut tuoda esiin viime vuoden laajan hyvinvointikertomuksen valmistumisen jälkeen julkaistua uutta tietoa. Tästä johtuen osa tilastotiedosta koskee vuotta -21, mutta tiedot tuodaan esiin nyt ensimmäistä kertaa hyvinvointikertomuksessa.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Ohje indikaattoreiden osoittaman hyvinvointitiedon tulkinta:

TALOUS JA ELINVOIMA

Talous

Vuosi 2022 oli maailmantalouden näkökulman osalta hyvinkin poikkeuksellinen. Maailmantaloutta varjosti ja varjostaa edelleen Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen sekä Euroopan energiakriisi. Energiakriisin osalta voisi todeta, että talvesta selvitettiin säikähdyksellä, mutta haasteita on edelleen. Vuosi oli odotetusti myös kuntatalouden näkökulmasta erityinen. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirrettiin hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Kuntahallintoon luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen.

Kulunut vuosi oli tapahtumarikas myös kunnan toiminnan näkökulmasta. Toimintaa väritti mm. uusi kaupunkistrategia sekä omistajapolitiittiset linjaukset, historiallisen hyvinvointialueuudistuksen valmistelutyöt, energiakriisi ja siihen varautuminen, nopeasti noussut inflaatio sekä kesäkuusta voimakkaasti nousseet ohjauskorot. TE24-uudistuksen suunnittelua jatkettiin ja uusi kolmivuotinen työehtosopimus saatiin solmittua. Myös keskeiset investointihankkeet liikahtivat eteenpäin. Kulunut vuosi toi myös positiivisia tuulahduksia kriisien värittämään maailmaan, ainakin paikallisesti, kun keskeiset teollisuuden yritykset ilmoittivat uusista laajennushankkeistaan. Kaupungin elinvoiman, kehittymisen ja hyvinvoinnin, sekä myös talouden kannalta näillä on erittäin tärkeä merkitys.

Kolme edellistä vuotta kaupungin talous on ollut selvästi ylijäämäinen, poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta. Vuodet 2020 ja 2021 olivat vuosia, jolloin erityisesti pandemia koetteli meitä jokaista. Nämä

vuodet olivat kuitenkin kuntatalouden näkökulmasta positiivisia ja koronatuken kautta kuntatalous koheni valtakunnallisesti. Korona ei kuitenkaan hellittänyt vielä vuonna 2022 ja tämän näkyi myös osittain kaupungin toiminnassa. Kulunut vuosi toi kuitenkin uusia haasteita. Kustannusten nousut näkyivät myös kuntataloudessa lähes kaikissa kustannusryhmissä, erityisesti palveluostoissa ja aineissa, tarvikkeissa sekä tavaroissa nopeasti nousseen inflaation tahdissa. Uuden työehtosopimuksen mukaiset palkankorotuksien vaikutukset alkoivat myös näkymään henkilöstökustannuksissa loppuvuodesta. Keskeistä myös kaupungintalouden kehityksen kannalta on, miten maailmantalous kehittyy, jatkuuko inflaatio korkealla tasolla ja mikä on ohjauskorkojen kehitys. Kokkolan kaupungin talouden kehityksen kannalta tulevana vuosina on ratkaisevan keskeistä, että käyttötalouden kehitys on maltillista ja vuosikate on kestäväällä pohjalla. Talouden kehityksen näkökulmasta lähtökohdat kaupungilla tuleviin vuosiin on hyvät, mutta tarkkaa ja suunnitelmallista taloudenpitoa on jatkettava uuden tasapainon löytämisessä. Haasteita ja epävarmuutta on myös tulevaisuudessa, minkä vuoksi ennustaminen on nyt poikkeuksellisen vaikeaa.

Kaupungin talousohjelma päättyi vuoteen 2022, ja tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen ohjelma on tarkoitus lopullisesti päättää ja varmentaa sen tulokset. Talousohjelman tavoitteen toteutumisesta tehtiin keväällä 2021 selvitys. Tulosten mukaan toiminnan kehittämisessä ja prosessien uudistamisessa oli onnistuttu hyvin. Kurinalaista talouden pitoa on jatkettava, kolmesta peräkkäisestä suhteellisen hyvästä vuodesta huolimatta. Kaupungin investointitarpeet ovat edelleen korkealla tasolla ja talouden tasapainon hallinnan onnistumisella on keskeinen merkitys myös kuntalaisten hyvinvoinnin näkökulmasta.

(1000)	TP 2020	TP 2021	TP 2022
TOIMINTATUOTOT	43 100 €	46 265 €	47 208 €
TOIMINTAKULUT	-324 628 €	-339 800 €	-357 331 €
TOIMINTAKATE	-281 528 €	-293 535 €	-310 123 €
VEROTULOT	201 924 €	212 247 €	221 336 €
VALTIONOSUUDET	109 533 €	102 594 €	109 212 €
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-150 €	-568 €	3 896 €
VUOSIKATE	29 779 €	20 738 €	24 322 €
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 459 €	-14 609 €	-15 518 €
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		212 €	0 €
TULOS	12 320 €	6 341 €	8 804 €
POISTOERON MUUTOS	-1 677 €	384 €	381 €
VARAUSTEN MUUTOS	2 180 €	-294 €	-181 €
RAHASTOJEN MUUTOS	-486 €	-750 €	-550 €
YLI-/ALIJÄÄMÄ	12 337 €	5 681 €	8 454 €

Tunnuslukuja			
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä, 1000 euroa	24 055	29 736	38 190
Vuosikate / poistot, %	171 %	142 %	157 %
Asukasmäärä	47 774	47 915	48 039
Lainakanta	246 314	228 119	235 633
Lainakanta per asukas	5 156	4 761	4 905
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78,6 %	71,6 %	71,8 %
Omavaraisuusaste, %	42,7 %	45,3 %	45,1 %
Tuloveroprosentti	21,50	21,50	21,50
Verotulot per asukas	4 227 €	4 430 €	4 607 €

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa eli HYTE-kerroin

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Kuntien palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja hyvinvointialueen edellytys. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräjain, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

HYTE-perustein vuoden 2022 indikaattoreihin pohjautuen jaetaan vuonna 2023 kuntien kesken 100 miljoonaa euroa eli keskimäärin 18,23 euroa asukasta kohti. Vaihteluväli on noin 7,50 eurosta 22 euroon. Keskimäärin kunnille jaetaan valtionosuutta noin 640 euroa asukasta kohti vuonna 2023. HYTE:n perusteella siitä määräytyy siis vajaa 3 prosenttia.

HYTE-kerroin maksetaan kunnille valtionosuuksien lisäosissa kuukausittain vuoden alusta lähtien. Kokkolan kaupungin lisäosiin kuuluva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen potti vuodelle 2023 on 976 129 euroa. Perushinta on 18,89 euroa per asukas sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin 1,08 per asukas. Kertomalla nämä luvut keskenään saadaan lopullinen hyte-kerroin 20,4.

HYTE-kerroin euroa / asukas Info 5341

		2020	2021	2022
Kokkola	yhteensä	19,2	19,2	20,4

Kuva. Hyte-kertoimen kehitys Kokkolan osalta 2020-2022.

Kokkola suhteessa verrokkikuntiin – HYTE-kerroin euroa /asukas:

Kokkola	20,4
Seinäjoki	20,5
Mikkeli	19,4
Porvoo	17,6

Taulukko. Hyte-kerroin euroa/ asukas 2022. (Sotkanet.fi)

Väestö

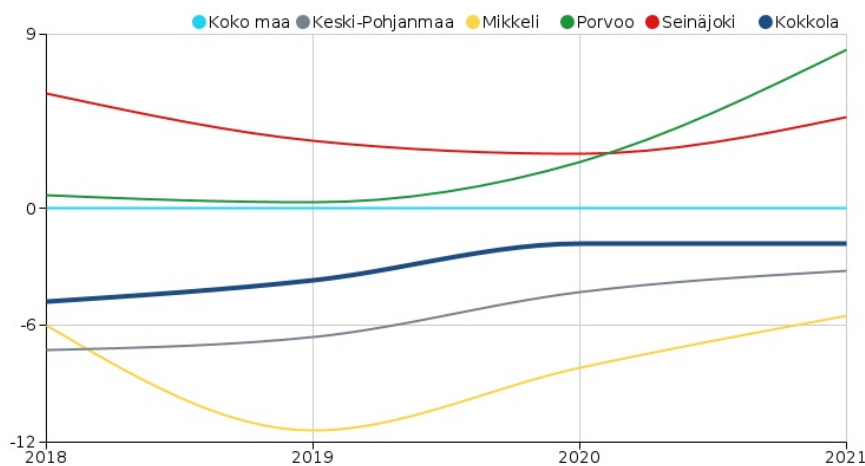
Kokkolan väestökehitys on ollut positiivista viimeisinä vuosina. Vuoden 2022 aikana väkiluku kasvoi 97 henkilöllä (+0,2 %) ja näin ollen vuoden 2022 lopussa Kokkolan väkiluku oli 48 006.

Kokkolan väestöstä alle 15 vuotiaiden osuus on noin 18 %, 15-64 vuotiaiden osuus 58,5 % ja 65 vuotta täyttäneiden osuus 23,3 %. Väestön keski-ikä on 42,4 vuotta.

Kokkolan väestöstä suomenkielisten osuus on 83,6 % ja ruotsinkielisten osuus 12,2 %. Vieraskielisten osuus on kasvanut viime vuosina ja vuonna 2022 vieraskielisten osuus oli 4,2 %.

Nettomuutto saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Näin nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Kokkolan osalta tilanne on parantunut hieman, mutta on edelleen miinuksella. Vuonna 2021 nettomuutto oli Kokkolan osalta -1.8 ‰.

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

Kuvaaja: Kuntien välinen nettomuutto /1000 asukasta.

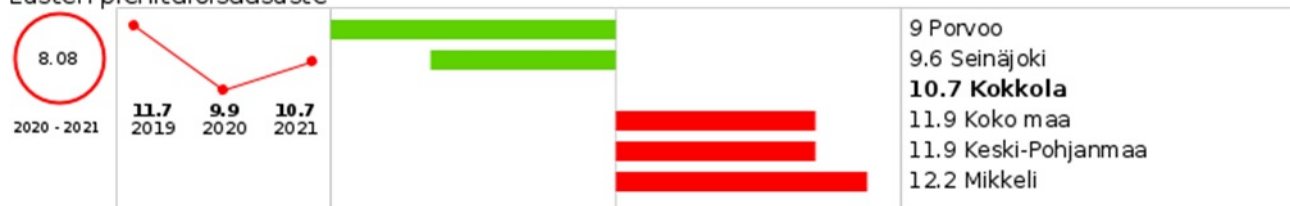
Kokkolan yleinen pienituloisuusaste kasvoi 11 prosentista 11,6 prosenttiin 2020-2021.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

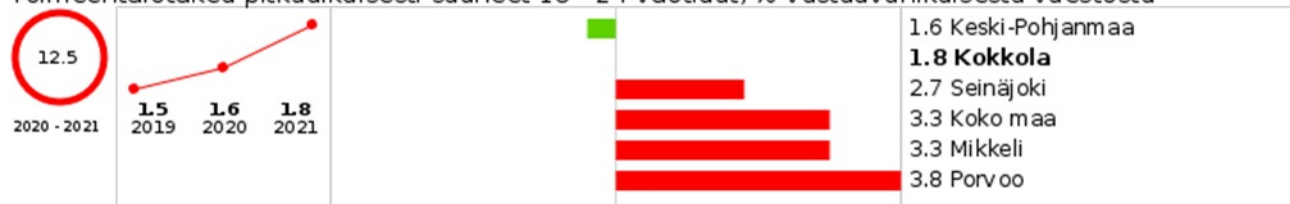
Lasten pienituloisuusaste puolestaan kasvoi 9,9 prosentista 10,7 prosenttiin 2020-2021.

Lasten pienituloisuusaste

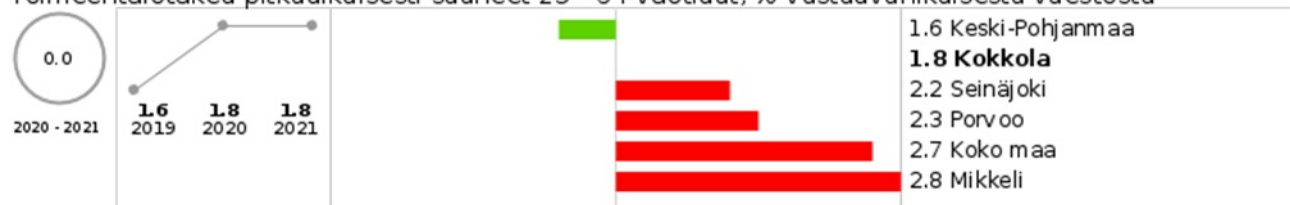
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18-24-vuotiaiden osuus on noussut 1,6 prosentista 1,8 prosenttiin 2020-2021.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64-vuotiaiden osuus on pysynyt samana 2020-2021

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Työllisyys

Työllisyydenhoidossa Kokkolassa oli samoja trendejä kuin Pohjanmaan ELY-keskusalueella. Pohjanmaan ELY-keskusalueella oli joulukuun lopussa yhteensä 7 424 työtöntä työnhakijaa. Se on 44 enemmän kuin

vuotta aikaisemmin. Kokkolan osalta vastaavat luvut ovat 1937 työtöntä työnhakijaa, joista miesten osuus kasvoi ja naisten osuus väheni.

Kokoaikaisesti lomautettuja ELY-keskusalueella oli 1 033 eli 309 enemmän kuin vuotta aikaisemmin (+ 42,7 %). Kokkolan osalta nousua oli neljästä lomautetusta 170:een vuoden 2021 ja vuoden 2022 osalta, eli nousu oli merkittävä. Yritysten toiminnassa näkyy tietty varovaisuus ja määräaikaista työsuhdetta ei jatkettu vuodenvaihteen yli tai yritys oli lomauttanut työntekijöitään.

Nuorten työttömien määrä pienentyi vuotta aikaisempaan nähden Pohjanmaan ELY-keskusalueella. Alle 25-vuotiaita oli työttömänä 9 vähemmän kuin vuosi sitten (1,0 %). Kokkolan osalta trendi oli toisen suuntainen, kun nuorten alle 25 -vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä hiukan kasvoi.

Pitkäaikaistyöttömien määrä ELY-keskusalueella pienentyi 363 henkilöllä vuoden takaiseen nähden (- 16,0 %) ja myös Kokkolan osalta suunta oli osin positiivinen, 300 – 999 päivää työttömänä olleiden osalta päästiin noin 9 prosentin alenemaan, mutta yli 1000 päivää työttömänä olleiden määrä kasvoi saman 9 prosenttia (+26 henkilöä). Kokkolan kaupungin osalta vuoden 2021 työmarkkinatuen kuntaosuudet olivat kaikkiansa 3 287 883 euroa ja vuoden 2022 työmarkkinatuen kuntaosuuksien kokonaiskustannukset ovat 3 002 585 euroa. Vuonna 2022 alenemaa menoihin saatiin siten 285 025 euroa eli reilu 9 prosenttia aiempaan vuoteen verrattuna. Alentumaa voidaan selittää hyvällä työmarkkinatilanteella, aktiivisella työotteella ja vahvaan alkuun panostamisella sekä aktivoivien palveluiden tehokkaammalla yhteiskehittämisellä.

Pohjanmaan ELY-keskusalueen työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Manner-Suomen alhaisin (6,6 %). Koko maassa vastaava osuus on 9,9 prosenttia. Marraskuuhun verrattuna työttömyysaste kasvoi 1,0 prosenttiyksikköä Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella sekä koko maassa. Matalimmillaan Kokkolan työttömyysprosentti oli 7 prosenttia toukokuussa ja joulukuussa nousua oli 8,9 prosenttiin.

Tiedot ilmenevät työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilastosta. Tässä alla kooste Kokkolan työllisyyttä kuvaavista tiedoista 2021-2022.

Mittari/Vuosi	12/2021	12/2022
Työvoima	21 688	21 854 hlö (+166)
Työttömät työnhakijat, osuus työvoimasta % ja yhteensä lkm	8,6 %, 1 864 hlö	8,9 %, 1 937 hlö (+73)
Miehet/Naiset	1 096 M / 768 N	1 189 M (+93) / 748 N (-20)
Alle 20-vuotiaat työttömät	66 hlö	75 hlö (+9)
Alle 25-vuotiaat työttömät	286 hlö	311 hlö (+25)
Yli 50-vuotiaat työttömät	620 hlö	620 hlö
Pitkäaikaistyöttömät, yli vuoden työttömänä olleet	632 hlö	600 hlö (-32)
Pitkäaikaistyöttömät, yli 1000 pvä työmarkkinatukea saaneet	265 hlö (01/2022)	291 hlö (+26)
Vammaiset ja pitkäaikaissairaat	333 hlö	301 hlö (-32)
Aktivointiaste	32,0 %	33,8 %
Aktivointiaste nuoret, alle 29-v.	27,3 %	28,7 %
Avointen työpaikkojen määrä	1 389	1 149 kpl (-240)
Työllisyysaste	75,9%	73%

Kuva. Kokkolan työllisyyttä kuvaavia tietoja 2021-2022 (Työllisyyskatsaus, Pohjanmaan ELY-keskusalue)

VÄESTÖN HYVINVOINTI – Lapset, nuoret, työikäiset, ikäihmiset

Peruskoulujen terveydenedistämistäktiivisuus

THL kerää peruskouluilta terveydenedistämistäktiivisyyteen liittyvää tietoa yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Tiedot kerätään kouluilta syksyisin, kahden vuoden välein parittomina vuosina.

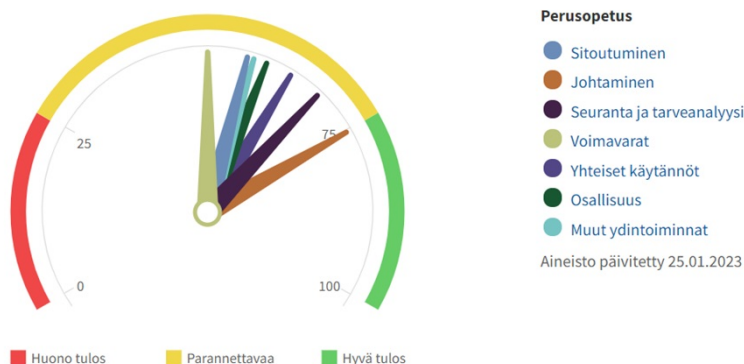
Käsiteltyjä teemoja tiedonkeruissa ovat mm.

- terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden seurannan näkyminen opetussuunnitelmassa, tapahtumien järjestämisessä, vuosikertomuksessa yms.
- opiskeluhuollon toiminta ja palvelut esim. saatavuus ja resurssit
- koulun arkipäivässä esiintyvät epäkohdat, niiden kirjaamistavat ja niihin puuttuminen
- oppilaiden ja huoltajien osallisuus
- kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastukset

Syksyllä 2021 toteutettuun tiedonkeruuseen tietonsa toimitti 1865 peruskoulua (86 % kaikista Manner-Suomen peruskouluista). Tiedonkeruun tulokset valmistuivat toukokuussa 2022, joten niitä ei ole aikaisemmin käsitelty hyvinvointikertomuksessa.

Paras tulos Kokkolassa saatiin johtamisen osalta ja eniten parannettavaa on puolestaan voimavaroissa. Koko maan tuloksiin verrattaessa Kokkolan tulokset olivat osittain parempia ja osittain huonompia.

Perusopetus : Kokkola 2021

Kokkolan tulokset verrattuna koko maan tuloksiin:

	Kokkola	Koko maa
Perusopetus	61	64
Sitoutuminen	56	59
Johtaminen	75	72
Seuranta ja tarveanalyysi	68	68
Voimavarat	50	60
Yhteiset käytännöt	63	69
Osallisuus	59	65
Muut ydintoiminnat	57	54

Move-mittaustulokset

Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen.

Move! -järjestelmässä mitataan:

- fyysisiä ominaisuuksia (kestävyys, nopeus, voima ja liikkuvuus)
- motorisia taitoja (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot)
- havaintomotorisia taitoja

Move! -mittaukset tuottavat tietoa valtakunnan, hyvinvointialueiden, maakuntien ja kuntien tasoilla päätöksentekijöille liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin edistämistoimenpiteiden kehittämistä ja seuranta varten.

Mittaustulosten määrät Kokkolassa ja koko maassa:

	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Yhteensä / Totalt
Kokkola/Karleby			
5. luokka/5. klass	272	276	548
8. luokka/8. klass	313	270	583
Yhteensä/Totalt	585	546	1131
Koko maa/Hela landet			
5. luokka/5. klass	26971	26703	53674
8. luokka/8. klass	26346	26093	52439
Yhteensä/Totalt	53317	52796	106113

Move!-mittaristossa fyysinen toimintakyky on määritelty kansanterveydellisen näkökulman mukaan elimistön toiminnalliseksi kyvyksi selviytyä fyysistä ponnistelua edellyttävistä tehtävistä ja sille asetetuista tavoitteista. (Rissanen, 1999.) Koululaisten arjen fyysisiä tehtäviä ovat esimerkiksi:

- Koulumatkan kulkeminen omin lihasvoimin.
- Koulu- ja harrastusvälineiden nostaminen ja kantaminen omin lihasvoimin.
- Liikenteessä, erilaisissa maastoissa ja erilaisilla alustoilla liikkuminen sekä ympäristön havainnoiminen ja

tilanteisiin tarkoituksenmukaisesti reagoiminen.

- Istuvan elämäntavan vaikutusten ennaltaehkäiseminen: luonnollisen anatomisen liikelaajuuden ylläpitäminen erityisesti ylävartalossa ja lonkan alueella.

Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos:

Tulos ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet.

5.luokkalaiset					
	2018	2019	2020	2021	2022
Kokkola	46,2	52,3	38,3	37,2	40,8
Koko maa	36,5	37,7	38,4	37,6	38,4

Kuva. 5. luokkalaiset, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla, % (Opetushallitus, Move! -mittaustulokset)

5. luokkalaisten osalta Kokkolan tulos on hieman koko maan tulosta heikompi. On huolestuttavaa, että 40,8 prosentilla oppilaista fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

8. luokkalaiset					
	2018	2019	2020	2021	2022
Kokkola	41,2	35,0	36,9	50,0	48,3
Koko maa	39,0	37,6	39,2	40,9	41,2

Kuva. 8. luokkalaiset, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla, % (Opetushallitus, Move! -mittaustulokset)

8. luokkalaisten osalta tilanne on vielä huonompi kuin 5. luokkalaisilla ja myös koko maan tulokseen verrattuna Kokkolan tulos on selkeästi huonompi.

Tuloksia tarkasteltaessa huomio kiinnittyy myös tulosten vuosittaiseen vaihteluun. Esimerkiksi Kokkolan 8. luokkalaisten fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos vuonna 2020 oli 36,9 prosenttia ja vuonna 2021 vastaava prosenttiosuus oli 50,0. On oletettavaa, että tulosten runsasta vaihtelua selittää osaltaan oppilaiden vireystila ja motivaatio mittauspäivinä, sekä mahdolliset muut mittaustilanteeseen liittyvät seikat. Kaiken kaikkiaan voidaan kuitenkin todeta, että Move!- tulosten perusteella on syytä huoleen lasten ja nuorten heikkenevästä fyysisestä toimintakyvystä

Huumeiden käyttö - jätevesitutkimus

THL:n jätevesitutkimuksen väestöpohja käsittää noin 60 prosenttia koko Suomen väestöstä. Huumeiden käyttöä mitataan parillisina vuosina suurimpien kaupunkien puhdistamattomasta jätevedestä. Kokkolassa mittauksia on tehty vuodesta 2018 alkaen. Tuloksissa näkyy kokaiinin, amfetamiinin, metamfetamiinin, MDMA:n (ekstaasi) käyttö, mg/ 1000 henkilöä/päivä. Kokkolassa huumeiden käyttö on vuoden 2022 tulosten mukaan tasolla n. 300 mg / 1000 henkilöä/päivä, mikä on huomattavasti alhaisempi kuin esimerkiksi Helsingissä, jossa vastaava luku on 1100 mg / 1000 henkilöä/päivä. Verrokkikunnista Kokkola on Seinäjoen kanssa suunnilleen samalla tasolla, kun taas Mikkelissä huumeita käytetään enemmän kuin Kokkolassa. (THL jätevesitutkimus 11/2022, liitteenä).

KUNNAN PALVELUT

Terveyttä edistävä liikunta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Tiedonkeruilla selvitetään esimerkiksi toimenpiteitä, resursseja ja poikkihallinnollisia toimintakäytäntöjä. Kunnille tiedonkeruut antavat tietoa kunnan tilanteesta suhteessa koko maahan tai vastaaviin kuntiin.

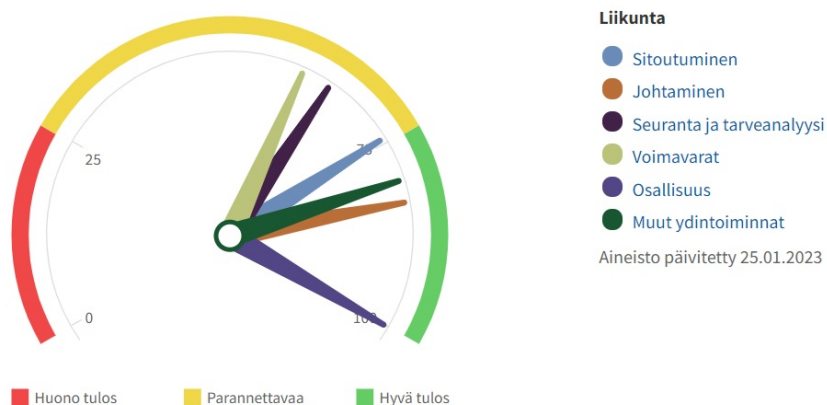
THL kerää terveyttä edistävästä liikunnasta tietoa joka toinen vuosi ja vuonna 2022 tehtiin tiedonkeruu liikunnan osalta.

Liikunnan tiedonkeruu käsittää mm.

- liikunnan huomiointia hyvinvointikertomuksessa
- työnjako ja yhteistyö kunnan muiden hallintokuntien kanssa
- kuntien tuki liikuntapaikkojen harjoitusvuoroihin

Kokkola sai lähes kauttaaltaan paremmat tulokset koko maan tuloksiin verrattaessa. Erityisen hyvät tulokset olivat osallisuuden, johtamisen ja muiden ydintoimintojen osalta. Eniten parannettavaa puolestaan oli voimavarojen sekä seurannan ja tarveanalyysin osalta.

Liikunta : Kokkola 2022

Kokkolan tulokset verrattuna koko maan tuloksiin:

	Kokkola	Koko maa
Liikunta	77	72
Sitoutuminen	74	69
Johtaminen	83	72
Seuranta ja tarveanalyysi	64	65
Voimavarat	60	55
Osallisuus	100	95
Muut ydintoiminnot	80	75

Palvelutyytyväisyyskysely

Kaupunkistrategian linjauksen mukaisesti kuntalaisten palvelutyytyväisyyttä mitataan käynnissä olevalla strategiakaudella vuosittain. Kyselyssä vastaajat arvioivat käyttämäänsä kaupungin järjestämiä palveluita. Strategian tavoitteena on saavuttaa 3,5 keskiarvo palvelutyytyväisyydessä (arviointiasteikko 1-5).

Vuoden 2022 palvelutyytyväisyyskysely toteutettiin Webropol- kyselynä 18.1. – 5.3.2023 välisenä aikana. Kyselyyn saatiin yhteensä 413 vastausta. Kyselyssä arvioitiin seuraavia palvelukokonaisuuksia: koulutuspalvelut, sivistys- ja kulttuuripalvelut, kaupunkiympäristö/ tekniset palvelut sekä kuntalaisten osallisuutta edistävät palvelut. Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus antaa kehittämisideoita kaupungin palveluihin.

Kyselyn perusteella yleinen palvelutyytyväisyys oli noussut edelliseen kyselyyn verrattuna ja sai arvosanan 3,5 (vuonna 2020: 3,3). Tyytyväisimpiä vastaajat olivat mm. kirjastopalveluihin, esiopetukseen, kansalaisopiston palveluihin sekä puistoihin. Eniten kehitettävää nähtiin joukkoliikennepalveluissa.

2 Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Strategiasta johdetut hyvinvointisuunnitelman painopisteet tarkastelujaksolla ovat:

1. Lapsiystävällisyys
2. Elämyksellisyys
3. Kestävästi kehittyvä
4. Toimivat työmarkkinat

Seuraavaksi tarkastellaan näihin painopisteisiin liittyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä vuonna 2022.

Tavoite: Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät

Toimenpide:

Liikkuminen Kokkolassa on sujuvaa ja turvallista. Kevyen liikenteen verkko on turvallinen ja laajuudeltaan kattava. Kevytliikenne-verkkosuunnitelman (2021) toteuttaminen suunnittelun osalta. Vastuutaho: kaupunkisuunnittelu, infra. Seuranta: verkostosuunnitelmaan liittyvät hankkeet (lkm/pituus)

- Eteneminen 2022: Rakenteilla olevan Pitkäsillankadun sekä suunnitellun Rantakadun periaatteissa on noudatettu suunnitelmaa. Alustava suunnitelma kevytliikenneväylästä laadittiin 2022 myös Kaarlenkadulle. Näihin sisältyy pyöräilyn linjasto-osuutta yhteensä lähes 1000 metriä. Lisäksi ylikunnallinen pyörätie – yleissuunnitelma (Kokkola-Kruunupyy-Pedesöre) valmistuu alkuvuonna 2023 (Kokkolan osuus 4,5 km).

Toimenpide:

Urheilupuiston-Tapahtumapuiston ohjaukseen ja suunnitteluun sekä toteutukseen osallistuminen.

Vastuutaho: kaupunkiympäristö ja liikuntapalvelut. Yhteistyökumppanit: Urheilupuisto Oy, seurat ja tapahtumajärjestäjät. Seuranta: urheilupuiston suunnitelmien ja toteutuksen eteneminen

- Eteneminen 2022: Tapahtumapuisto otettiin käyttöön 2021. Kesällä 2022 alue oli erittäin aktiivisessa käytössä (lähes joka vkl tapahtuma). Urheilupuiston kehittäminen on siirtynyt Kokkolan Urheilupuisto Oy:lle, jonka kanssa kaupunkisuunnittelu jatkoaktiivisesti alueen suunnittelua.

Tavoite: Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta

Toimenpide:

Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen liikunnan avulla tavoittaen erityisesti terveytensä

kannalta riittämättömästi liikkuvia. Vastuutaho: liikuntapalvelut. Yhteistyökumppanit: hyvinvointialue,

yhdistykset ja järjestöt. Seuranta: liikuntaneuvonnan, ohjattujen liikuntaryhmien ja erityisliikuntakortti-palvelun käyttäjämäärien kehitys.

- Eteneminen 2022:
 - Liikuntaneuvontaa tarjottiin vain rajoitetusti henkilöstötilanteen takia (7 yksilö/37 ryhmä)
 - Toteutettiin kaksi painonhallintaryhmää etäyhteyksillä yhteistyössä Soiten kanssa. Elintapavalmennuksen prosessia kehitettiin osallistumalla Soite 2.1. -hankkeeseen. Hankkeeseen ja koulutuksiin (7 hlöä Sivistystoimesta).
 - Ohjaustoiminnan käynnit 26 201 kpl (+34 % edellisestä vuodesta)
 - Erityisliikuntakortteja myönnettiin 751 kpl. Uintikäyntejä kertyi niillä 35 777 (17 % Vesi Veijarin käynneistä).

Toimenpide:

Luontoliikunta- ja retkeilyreittien suunnitelmallinen kehittäminen hyväksytyn suunnitelman mukaisesti.

Luontoreittien käytön seuranta. Vastuutaho: liikuntapalvelut ja kaupunkiympäristö. Yhteistyökumppanit: yhdistykset. Seuranta: toteutetut hankkeet ja palautteet, käyttäjämäärät.

- Eteneminen 2022: Luontoliikunta- ja retkeilyreitiselvityksen kaikki inventoinnit valmistuivat ja suunnitelma on hyväksytty Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa 22.2.2023 § 27. Kävijälaskenta otettiin käyttöön Trullelin ulkoilureitillä (yhteistyö Chydenius –instituutin hanke).

Toimenpide:

Kokkolan Harrastamisen Suomen mallista (KOHASU) pysyvä toimintatapa kuntaan. Vastuutaho: KOHASU-

tiimi, opetuspalvelut. Yhteistyökumppanit: kulttuuri- ja liikuntapalvelut, seurat, yhdistykset ja muut harrastustoiminnan järjestäjät. Seuranta: KOHASU-toiminnan jatkuminen.

- Eteneminen 2022: KOHASU-harrastustoiminta on ollut aktiivista. Syyslukukaudella -22 valikoimassa oli 87 kerhoa, joiden osallistujamäärä yhteensä noin 1130 lasta ja nuorta. Hankehakemus toiminnan jatkamiseksi lukuvuonna 23-24 on tehty.

Toimenpide:

Kulttuurikasvatuksen vakiinnuttaminen ja vahvistaminen yhdessä varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen sekä toimijaverkoston kanssa. Vastuutaho: kulttuuripalvelut. Yhteistyökumppanit: varhaiskasvatus- ja

opetuspalvelut, alueellinen kulttuuritoimijoiden verkosto. Seuranta: kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan toteutuminen Kokkolan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

- Eteneminen 2022: Kulttuurikasvatussuunnitelman tuloa osaksi lukuvuosisuunnitelmaa on valmisteltu vuonna -22 yhteistyössä kulttuuri- ja opetuspalveluiden kesken.

Toimenpide:

Kesäajan maksuttomien toimintojen kehittäminen eri ikäisille lapsille ja nuorille eri puolilla Kokkolaa.

Vastuutaho: nuorisopalvelut. Yhteistyökumppanit: kulttuuri- ja liikuntapalvelut. Seuranta: toteutuneiden kesätoimintojen määrä.

- Eteneminen 2022: Kesällä 2022 toteutettiin 9 erilaista maksutonta kesätoimintaa. Monet toiminnot, kuten esimerkiksi puistotemmellykset, kesähöntsät jne. toistuivat viikoittain 6.-30.6. useassa eri paikassa, jolloin toimintakertojen määrä on huomattavasti suurempi.

Toimenpide:

Kirjasto toimii aktiivisena tapahtumaympäristönä ja edistää kaikenikäisten lukemista, kirjallisuutta ja

kulttuuria sekä tarjoaa kuntalaisille pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin. Vastuutaho:

kirjastopalvelut. Yhteistyökumppanit: kuntalaiset, yhdistykset, järjestöt. Seuranta: kokonaislainausmäärät, fyysisten käyntien määrä, verkkokäyntien määrä, tapahtumien määrä

- Eteneminen 2022:
 - kokonaislainaus 676 462 (+8 %)
 - fyysiset käynnit 343 083 (+ 24 %)
 - verkkokäynnit 208 280
 - E-aineistojen käyttökerrat 61 003 (+ 12 %)
 - toteutettu 254 (+54 %) tapahtumaa

Toimenpide:

Kansallisen kaupunkipuiston (KKP) hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen osallistuminen. KKP tarjoaa

virikistysmahdollisuuksia kaupunkilaisille, se myös säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua

kulttuuriympäristöä laajana, eheänä kokonaisuutena – kaupunkilaisten olohuoneena. Vastuutaho:

kaupunkiympäristö, sivistyskeskus, keskushallinto. Seuranta: hoito- ja käyttösuunnitelman valmistuminen.

- Eteneminen 2022: Hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui alkuvuodesta 2023 ja kaupunkirakennelautakunta on asettanut kokouksessaan 29.3.2023 § 55 suunnitelman nähtäville.

Toimenpide:

Kokkolan seudun opisto tarjoaa kuntalaisille monipuolisesti erilaisia kursseja ottaen huomioon alueelliset omaleimaisuudet ja tarpeet, osallistuu opiston toimintaa tukeviin tapahtumiin alueella ja tuottaa niitä.

Vastuutaho: Kokkolan seudun opisto. Yhteistyökumppanit: alueilla toimivat yhdistykset ja järjestöt sekä eri alojen toimijat. Seuranta: asiakaspalautteet ja kurssipalautteet. Tapahtumiin osallistumisten ja opiston omien tapahtumien määrä.

- Eteneminen 2022:
 - Opiston avoimen tarjonnan kursseja on toteutunut yhteensä 478, taiteen perusopetuksen kursseja 112, työvoimahallinnon kursseja 1 ja myyntipalvelukursseja 16 kpl, yhteensä 607 kurssia. Keskimääräinen ryhmäkoko on ollut noin 11 henkilöä / kurssi.
 - Opiskelijapalautteita ja kurssiarviointoja on saatu opiskelijoilta arviointisuunnitelman mukaan. Kurssiarvioinnit lukuvuoden 2021-2022 on saatu valmiiksi. Keskeiset tulokset on saatettu henkilökunnan, tuntiopettajien sekä lautakunnan tietoon.

Tavoite: Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Toimenpide:

Aktiivinen yhteydenpito kulttuuritoiminnan paikalliseen yhteistyöverkostoon sekä järjestökentän omatoimisuuden tukeminen. Vastuutaho: kulttuuripalvelut. Yhteistyökumppanit: kulttuurijärjestökenttä ja muut kulttuuritoimijat. Seuranta: kolmannen ja neljännen sektorin kulttuuritoiminnan aktiivisuuden kehitys; toimintojen ja tapahtumien määrällinen kehitys ja osallistujamäärät.

- Eteneminen 2022: Koronarajoituksista johtuen järjestöjen näkemyksiä kuntalaisyhteistyöstä kartoitettiin järjestökyselyllä, minkä lisäksi käytiin rajoitetumman henkilömäärän keskusteluja useiden järjestöjen kanssa mm. tapahtumayhteistyöhön liittyvistä teemoista.

Toimenpide:

Asukkaiden osallisuuden lisääminen kaupunkiympäristössä karttapohjaisilla kyselyillä, hankekohtaisilla työpajoilla ja hankkeiden suunnittelun kehittämisellä. Vastuutaho: kaupunkiympäristö. Seuranta: kyselyjen ja työpajojen lukumäärät. Yhteiset maastokäynnit (lkm).

- Eteneminen 2022: Vuoden 2022 aikana osallistaminen kehittyi aiempiin vuosiin nähden. Tähän vaikutti erityisesti se, että resurssia pystyttiin hieman osoittamaan osallistamiseen. Vuoden aikana tehtiin 8 karttapohjaista kyselyä, järjestettiin 5 keskustelutilaisuutta, 4 yleisötilaisuutta, ja 11 muuta tilaisuutta (esim. asukasillat ja kävelyt).

Toimenpide:

Yhteenkuuluvuuden ja identiteetin sekä merkityksellisen elämänsisällön, henkilökohtaisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tuki taiteen ja kulttuuriperinnön keinoin. Vastuutaho: KHRM museo, Kokkolan seudun opisto, Lasten ja nuorten kuvataidekoulu. Seuranta: koettu hyvinvointi ja elämänlaatu, osallistumisaktiivisuus

- Eteneminen 2022: KHRM: asiakasaktiivisuus kasvanut merkittävästi: asiakasosallisuus 9259, osallisuus toteutuksissa 37, yhteishankkeita 13, esitelmätilaisuuksia/ tapahtumia 14.

Toimenpide:

Kokkolan seudun opisto kehittää yhteisöllisyyteen kannustavaa toimintaympäristöä ja vahvistaa yhteistyötä ja verkostoa opiston toimintaa tukevien kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa. Vastuutaho: Kokkolan seudun opisto. Yhteistyökumppanit: yhdistykset, järjestöt ja eri alojen toimijat alueella, mm: Taito Keski-Pohjanmaa, kylä- ja kuoroyhdistykset, Kulttuurikorjaamo,

Loistavaa -verkosto. Seuranta: Taidepiha-projektin eteneminen rakennusvaiheeseen. Yhteistoimijoiden ja tapaamisten määrä. Yhteistyön tuloksena syntyneet kehittämisideat ja toiminnot

- Eteneminen 2022: Opisto on osallistunut aktiivisesti valtakunnallisiin ja paikallisiin, toimintansa mukaisiin yhteistyöverkostoihin. Kuvataidekoulun Taidepiha -hanke eteni vaiheeseen, jossa haettiin rahoitusta Taidepihan toteuttamiselle.

Tavoite: Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki

Toimenpide:

Lapsille suunnatuissa palveluissa ehkäistään kiusaamista ja edistetään yhteisöllisyyttä. Vastuutaho: kaikki toimialat, joilla palveluja lapsille. Seuranta: seurataan kouluterveyskyselyn avulla.

- Eteneminen 2022: Varhaiskasvatuspalveluissa jokainen yksikkö on laatinut kiusaamisen vastaisen suunnitelman yhdessä henkilöstön, lasten ja huoltajien kesken. Suunnitelmaa toteutetaan yksikön toimintasuunnitelman mukaan. Opetuspalveluissa on aloitettu kiusaamisen vastaisten toimintamallien yhtenäistämistyö. Tarkoituksena on laatia koulukohtaisista kiusaamisen vastaisista suunnitelmista kaikille kouluille yhteinen toimintamalli, jossa voi olla lisäksi koulukohtaisia tarkennuksia.

Toimenpide:

Ikämeilliset vuodet (TCM) -toimintamallin kehittäminen kouluilla ja varhaiskasvatusyksiköissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Koulujen opettajien ja varhaiskasvatuspalveluiden työntekijöiden ryhmänhallintamenetelmän tarkoituksena on edistää lasten sosio-emotionaalista kehitystä, parantaa opettajan/varhaiskasvatuksen henkilöstön ja oppilaan/lapsen vuorovaikutusta ja vahvistaa koulun/varhaiskasvatusyksikön ja kodin yhteistyötä. Vastuutaho: opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut. Yhteistyökumppanit: hyvinvointialue. Seuranta: koulutettujen ohjaajien määrä (luokanopettajat, erityisopettajat ja varhaiskasvatuksen henkilöstö)

- Eteneminen 2022: Koulutettujen ohjaajien määrä 2022 - varhaiskasvatuspalvelut 28 kpl, opetuspalvelut 42 kpl

Toimenpide:

Yhteisöllisyyden ja turvallisuuden lisääminen kouluympäristössä nuorisotyön keinoin. Vastuutaho: nuorisopalvelut. Seuranta: koulunuorisotyön piirissä olevien koulujen/oppilaiden määrä, koulunuorisotyön arviointi (nuoret, koulujen henkilökunta), koulunuorisotyön itsearviointi.

- Eteneminen 2022: Koulunuorisotyötä on tehty vuoden 2022 aikana ja kohtaamiskertoja on ollut 6210 vuoden aikana. Koulunuorisotyön tiimi kehittää yhteisöllistä nuorisotyötä yläkouluissa.

Toimenpide:

Terveellisten ruokailutottumusten edistäminen päiväkotit- ja kouluruokailussa.

Vastuutaho: ruokapalvelut. Seuranta: tuotetaan ruokalistan mukaista, ravitsemussuositukseen perustuvaa koulu- ja päiväkotiruokaa, seurataan ruokailijamääriä ja hävikkiä, Jamix-menu palautejärjestelmän kautta seurataan säännöllisesti kokemusta ruoan maittavuudesta.

- Eteneminen 2022:
 - Ruokatuotanto perustuu ravitsemussuosituksiin ja tavoitteeseen maittavasta, monipuolisesta koulu- ja päiväkotiruosta. Jamixin palautejärjestelmä on otettu aktiiviseen käyttöön ja sen kautta saadun palautteen pohjalta on ruokalistaan tehty muutoksia ruokailijoiden toiveiden mukaan.
 - Ruoan maittavuutta on seurattu hävikkiseurannan avulla. Sen pohjalta on myös tehty muutoksia ruokalistaan.
 - Lasten, nuorten, opetus- ja varhaiskasvatushenkilökunnan ruokalistasuunniteluun osallistamiseen on tehty alustavaa suunnitelmaa vuodelle 2023. Ruokailuympäristö ja ruokailukäytännöt ovat ruokailua ja ruoan maittavuutta tukevaa toimintaa, joiden kehittämiseen liittyviin projekteihin on osallistettu opetus- ja varhaiskasvatushenkilöstöä, lapsia ja nuoria (ruokailu ilman tarjonta ja digitaalinen sovellus välipalalipukkeiden hankintaan).

Tavoite: UNICEFin lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen

Toimenpide:

Päätösten lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakoimiseksi ja seuraamiseksi toimialat ja vastuualueet laativat Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA), silloin kun päätöksellä on vaikutusta lapsen etuun ja lapsen oikeuksien toteutumiseen. Vastuutaho: kaikki lapsiin kohdistuvia päätöksiä tekevät viranhaltijat. Seuranta: valmistuneet lapsivaikutusten arvoinnit.

- Eteneminen 2022, valmistuneet lapsivaikutusten arvoinnit:
 - Rahkosen koulun, Veikko Vionojan koulun ja Öjan koulun lapsivaikutusten arviointi.
 - Lapsivaikutuksen seuranta-arviointi Ykspihlajan päiväkotia ja koulu
 - Tarharannan (ent. Kirkonmäen koulun tontti) päiväkodin lapsivaikutusten arviointi
 - Puntusrannan asuinalueen asemakaavan lapsivaikutusten arviointi

Toimenpide:

Toimialat ja vastuualueet huomioivat lapsiystävällisyyden edistämisen talousarvioissaan. Vastuutaho: kaikki talousarvioita valmistelevat viranhaltijat. Seuranta: lapsen oikeuksien ja lapsiystävällisyyden edistämiseen tähtäävien toimenpiteiden määrä, hyte-raksi Targetorissa

- Eteneminen 2022: Toimialat ovat huomioineet lapsiystävällisyyden edistämisen, ja lapsiystävällisyyden edistämiseen tähtäviä toimenpiteitä on useita.

Toimenpide:

Lapsille ja nuorille turvallisen kaupunkiympäristön vahvistaminen. Vastuutaho: nuorisotoimi. Seuranta: jalkautuvan nuorisotyön määrä (tunnit), jalkautuvassa työssä kohdattujen nuorten määrä.

- Eteneminen 2022: Liikkuvaa nuorisotyötä tehtiin kesäkuussa osana nuorisopalveluitten kesätoimintoja ja Venetsialaisissa. Toimintakertoja oli 15 ja osallistumiskertoja 457. Venetsialaisissa kohdattiin 265 nuorta. Ankkuri-tiimi on jalkautunut moniammatillisena työryhmänä etenkin tapahtumien yhteydessä, kuten koulujen päättäminen ja Venetsialaiset. Ankkurin ennaltaehkäisevässä toiminnassa tavoitettiin noin 1500 nuorta.

Toimenpide:

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointirahaston hyödyntäminen yhdenvertaisuuden edistämässä. Taloudellisen kynnyksen madaltaminen kulttuuri- ja liikuntatoimintaan osallistumisessa. Vastuutaho: kulttuuri- ja liikuntapalvelut, sivistystoimen hyvinvointi- ja osallisuustiimi. Yhteistyökumppanit: Nuorisopassi, hyvinvointialue, järjestöt. Seuranta: rahastosta myönnettyjen avustusten rahasumma, nuorten kulttuuri- ja liikuntaharrastuksia tukevien toimintamallien käyttöönotto ja edun käyttö nuorten parissa.

- Eteneminen 2022:
 - Vuonna 2022 rahastosta käytettiin 34 639,18 euroa seuraaviin käyttökohteisiin:
 - Tilapäisen suojelun tarpeessa olevien lasten leiritoiminta
 - Kokkolan harrastamisen Suomen mallin harrastajalle maksuttoman harrastustoiminnan toteuttaminen (omarahoitus)
 - Liikuntapalveluiden kanavoima avustus liikuntaseuroille
 - Nuorisopassin käyttöönoton aloitus
 - Kulttuuripalveluiden kanavoimat avustukset taiteen perusopetusta järjestäville toimijoille
 - Liikuntavälineiden ja uimalippujen lahjoittaminen vähävaraisille Hope ry:n kautta

Tavoite: Perheiden hyvinvoinnin tukeminen

Toimenpide:

Lapset puheeksi -toiminnan jatkaminen ja kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Lapset puheeksi -työ on kehitetty tukemaan lasten ja perheiden pärjäävyyttä isoissa tai pienissä arjen muutoksissa tai vaikeuksissa. Vastuutaho: varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut. Yhteistyökumppanit: hyvinvointialue. Seuranta: Lapset puheeksi -menetelmäosaajien määrä sekä käytyjen Lapset puheeksi -keskustelujen määrä

- Eteneminen 2022:
 - Varhaiskasvatuksen henkilöstöstä uusia menetelmäosaajia valmistui 32
 - Opetuspalveluiden henkilöstöstä uusia menetelmäosaajia valmistui 26

Tavoite: Lasten ja nuorten aito osallistaminen

Toimenpide:

Laaditaan lasten ja nuorten osallisuuden kehittämisohjelma. Vastuutaho: opetus- ja nuorisopalvelut. Seuranta: asiakirja ja mallinnus tuotetaan valmiiksi.

- Eteneminen 2022: Osallisuuden kehittämisohjelmaa on työstetty vuonna 2022 ja se tulee valmistumaan kevään 2023 aikana.

Toimenpide:

Koulujen, varhaiskasvatustilojen ja lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa kuullaan ja osallistetaan lapsia ja nuoria. Pysyvä toimintatapa lasten ja nuorten osallistamiseksi kaupungin rakennushankkeissa. Vastuutaho: kaupunkiympäristö ja sivistystoimi. Seuranta: pysyvä toimintatapa lasten ja nuorten osallistamiseksi kaupungin rakennus- tai investointihankkeissa, Targetorissa osallisuuskyselyiden määrät.

- Eteneminen 2022: Lasten ja nuorten osallisuus kaupungin rakennushankkeissa ja kaupunkiympäristön suunnittelussa -ohjeistuksen laadinta käynnistettiin loppuvuonna -22. Ohjeistus valmistuu kevään -23 aikana.

Tavoite: Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen

Toimenpide:

Ympäristökasvatus luontokoulun avulla. Vastuutaho: kaupunkiluvitus ja opetuspalvelut.

Yhteistyökumppanit: Nuorisokeskus Villa Elba. Seuranta: toteutuneet luontokoulu- ja kummiluokkapäivät (kpl)

- Eteneminen 2022: Yhteensä kokkolalaisille lapsille luontokoulupäiviä (sis. kummiluokkapäivät ja Kokkolassa tehty kiertävä luontokoulu) vuonna 2022 oli 129 ryhmää/päivää.

Toimenpide:

KEKO (Kestävä Kokkola -hanke). Hanke tuo ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen rakenteelliseksi osaksi Kokkolan perusopetuksen toimintaa. Vastuutaho: opetuspalvelut. Yhteistyökumppanit: Nuorisokeskus Villa Elba ja muut hanketoimintoihin osallistuvat tahot. Seuranta: toteutuneiden hanketoimenpiteiden seuranta

- Eteneminen 2022: Hanke on edennyt suunnitelmien mukaan. Syksyn -22 aikana on esimerkiksi kartoitettu koulujen toimintatapoja, suunniteltu kyselyä rehtoreille koulujen kestävyyskasvatustyöstä, suunniteltu kestävyyskasvatuskoulutuksia opettajille ja aloitettu monialaisten oppimiskokonaisuuksien työstäminen kestävyyskasvatuksen teemojen osalta.

Tavoite: Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä

Toimenpide:

Nuorille suunnattujen ohjaus - ja neuvontapalveluiden ja palveluohjauksen tarjoaminen. Ohjaamo-toiminta ja etsivä nuorisotyö. Vastuutaho: nuorisopalvelut, Seuranta: Ohjaamo-toiminnan ja etsivän nuorisotyön asiakkuudet

- Eteneminen 2022: Etsivässä nuorisotyössä tavoitettuja nuoria vuonna 2022 oli yhteensä 215. Ohjaamon koko verkostossa on ollut ollut 1209 nuorten käyntikertaa. Lukuun on laskettu yksilö- ja ryhmätapaamiset, messut ja tapahtumat.

Tavoite: Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain ja luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille

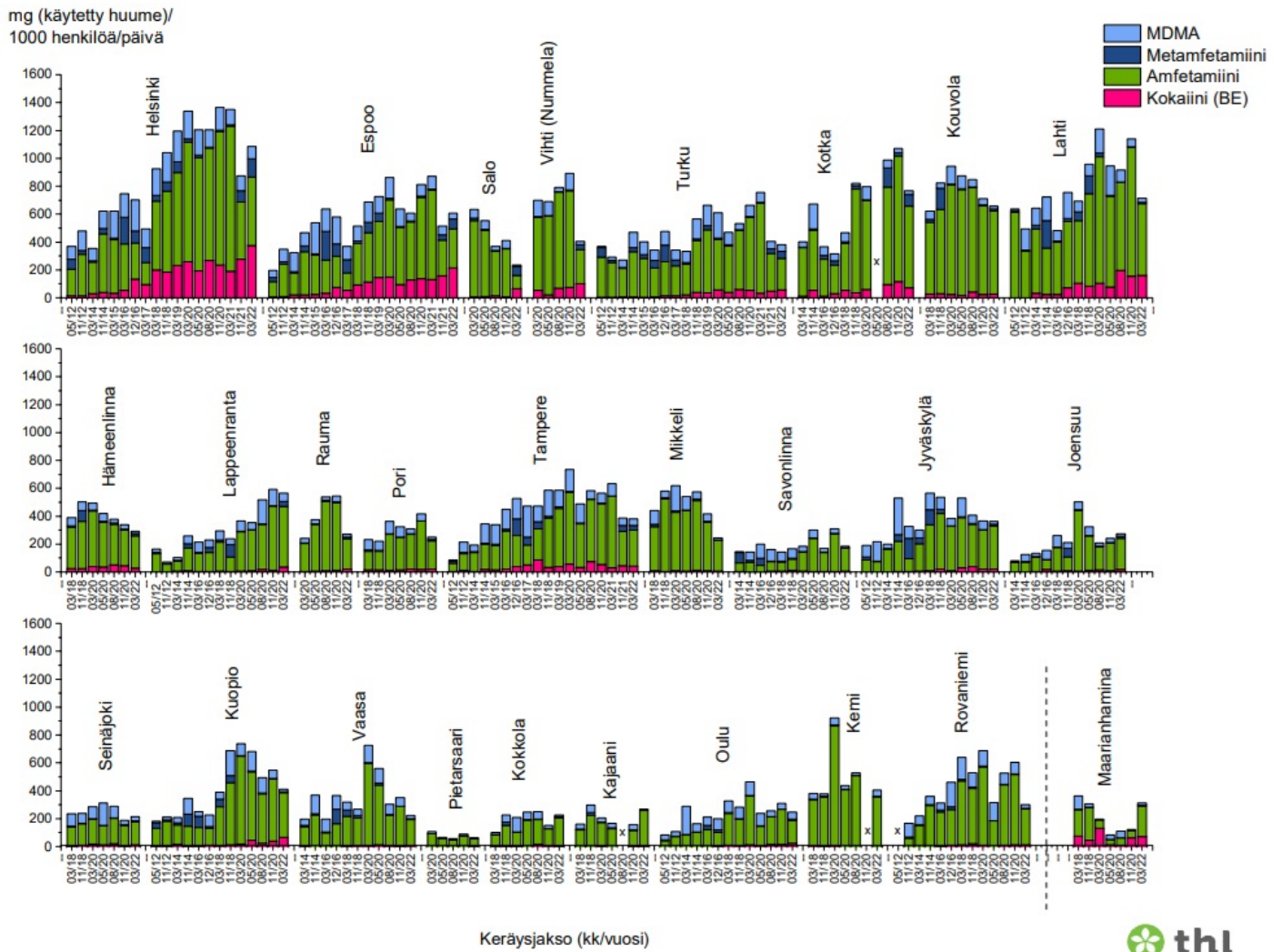
Toimenpide:

Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen ja yhdistyksille myönnettävät harkinnanvaraiset avustukset. Vastuutaho: työllisyyspalvelut, Yhteistyökumppanit: hyvinvointialue, Seuranta: kuntakokeilun ja työkyvyn tiimin asiakasmäärät ja ohjaukset. Yhdistysten avustukset (summa/määrä).

- Eteneminen 2022:
 - Yhdistyksille myönnettiin avustuksia työllisyydenhoidon tukena ja hyväksyttyjä yhdistyksiä on hakeutunut mukaan 10. Avustusta on myönnetty ajalla 1.1. – 31.12.2022 yhteensä 46 222 euroa yhteensä 38 eri hakijasta.
 - Yhteydenottoja asiakkaisiin tehtiin vuonna 2022 yhteensä 57 833 kappaletta, joista soittoja oli 11 126 (19,24 %), verkkoasiointeja 14 092 (24,4 %), käyntiasiointeja 902 (1,6 %), kirjeitä 3 139 (5,43 %) ja muita 28 574 (49,4 %). Työtarjouksia lähetettiin yhteensä ajalla 1.1 – 31.12.2022 yhteensä 219 kappaletta.

LIITE 1

THL: Jätevesitutkimus - Väestötason huumeiden käyttö

Lisätiedot: [Jätevesitutkimus: väestötason huumeiden käyttö - THL](#)

Lähteet:

Opetushallitus (2023): Move!-mittaustulokset.

<https://www.oph.fi/fi/move> (Käytetty 30.3.2023)

Pohjanmaan ELY-keskus ja Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimisto (2023): Työllisyyskatsaus 2023.

<https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/49810456/ELY+POH+Ty%C3%B6llisyyskatsaus+2023+01.pdf/1a6d2d82-6a99-2ae4-a1c3-4683546ab195?t=1676890148574> (Käytetty 30.3.2023)

Rissanen, L. (1999): Vanhenevien ihmisten kotona selviytyminen. Oulun yliopisto

Kuntaliitto (2023): Sähköinen hyvinvointikertomus.

<https://www.hyvinvointikertomus.fi/> (Käytetty 30.3.2023)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2023): Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2023.

<https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index> (Käytetty 30.3.2023)